

ՈՒՂԵՐՁ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝

- **բացառում է** ապրանքային շուկայում կամ տնտեսական գործունեության որևէ այլ ոլորտում արհեստական մենաշնորհների կամ գերիշխող դիրքերի ձևավորումն ու գոյությունը.
- **հաստատում է**, որ շուկաների աղավաղման ցանկացած փորձ, այդ թվում՝ ապրանքների ներմուծման կամ հետագա շրջանառության սահմանափակման ուղղված ցանկացած գործողություն (ինչպես պետական մարմինների, այնպես էլ տնտեսավարող առանձին սուբյեկտների կողմից) հայտնվելու է կառավարության ուշադրության կենտրոնում՝ դրանց կանխարգելմանն ու բացառմանն ուղղված անհապաղ գործողություններ ձեռնարկելու նպատակով.
- **հայտնում է**, որ այդ նպատակով ՀՀ կառավարությունում գործում է **ԹԵԺ ԳԻԾ**, և կոչ է անում տնտեսավարող սուբյեկտներին ու քաղաքացիներին՝ շուկաների աղավաղման ցանկացած փորձի (այդ թվում՝ ապրանքների ներմուծման կամ հետագա շրջանառության սահմանափակման ուղղված ցանկացած գործողության) վերաբերյալ տվյալներ ունենալու դեպքում այդ մասին անմիջապես հայտնել նշված ԹԵԺ գծով:

ԹԵԺ ԳԻԾ - 010 56 23 52

ԴԻԶԵԼԱՅԻՆ ՎԱՌԵԼԻՔ

Հայաստանի Հանրապետություն Ռիկրահայից, Մոլդովայից, Տաջիկստանից,
Թուրքմենստանից և Վրաստանից ներմուծման ժամանակ

ԵԱՏՄ ԱՏԳ ԱԱ	Ապրանքի անվանումը	Ներմուծման մաքսատուրքի դրույքաչափ /նախատեսված 2016թ համար/	ԱԱՀ	Ակցիզային հարկ
2710 19 42	----- դիզելային վառելիք.			
2710 19 421 0	----- ամառային	0%*	-	10% բայց ոչ պակաս, քան 1 տոննայի համար 35000 դրամ **
2710 19 422 0	----- ձմեռային			
2710 19 424 0	----- միջսեզոնային			
2710 19 425 0	----- այլ			

* CT-1 ձևի ապրանքների ծագման երկրի հավաստագրի առկայության դեպքում

** Ակցիզային հարկի հարկման բազայի միավորը - մաքսային արժեք

Ծանուցում¹ դիզելային վառելիքի ներմուծման համար «Բնապահպանական և
բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված է
բնապահպանական վճար: Միաժամանակ, դիզելային վառելիքի ներմուծման
համար, բնապահպանական վճարի դրույքաչափերը սահմանված են
«Բնապահպանական վճարի դրույքաչափերի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ
հոդվածով:

Ծանուցում² Եվրասիական տնտեսական միության մաքսային սահմանով ներմուծվող
ապրանքների մաքսային արժեքը որոշվում է «Մաքսային միության մաքսային
օրենսգրքին և «Մաքսային միության մաքսային սահմանով տեղափոխվող
ապրանքների մաքսային արժեքը որոշելու մասին» 2008 թվականի հունվարի
25-ի համաձայնագրին համապատասխան:

Ցամաքային ճանապարհով դիզելային վառելիքի ներմուծում «Բաց թողնում՝ ներքին սպառման համար» գործընթացի մանրամասն նկարագրություն

Փուլ I. ՀՀ տարածք մուտքի մաքսային մարմնից մինչև ժամանակավոր պահպանման վայր

Քայլ 1. Փաստաթղթերը ներկայացրեք մաքսային մարմիններին

ՀՀ տարածք ապրանքների ժամանման պահին փոխադրողը¹ մաքսային մարմիններին ներկայացնում է հետևյալ փաստաթղթերն ու տեղեկությունները՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտային միջոցով միջազգային փոխադրում իրականացնելիս ներկայացվում են

1. հետևյալ փաստաթղթերը՝

- միջազգային փոխադրում իրականացնող տրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ փաստաթղթեր (օրինակ՝ տեխնիկական հաշվառման փաստաթուղթ),
- տրանսպորտային (փոխադրման) փաստաթղթեր² (օրինակ՝ [CMR](#)),
- փոխադրվող ապրանքների վերաբերյալ փոխադրողի մոտ առկա առևտրային փաստաթղթեր (օրինակ՝ [Invoice](#), պայմանագիր, հաշիվ ապրանքագիր և այլն)։

2. հետևյալ տեղեկությունները՝

- միջազգային փոխադրում իրականացնող տրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման մասին,
- ապրանքներ փոխադրողի անվանումը և հասցեն,
- ապրանքներն ուղարկող երկրի և նշանակման երկրի անվանումը,
- ապրանքներն ուղարկողի ու ստացողի անվանումն ու հասցեն,
- ապրանքները վաճառողի և ստացողի մասին՝ փոխադրողի մոտ առկա առևտրային փաստաթղթերին համապատասխան,
- բեռնատեղիների քանակի, դրանց նշագրումների և ապրանքների փաթեթվածքների տեսակների մասին,
- ապրանքների անվանումը, ինչպես նաև դրանց ծածկագրերը՝ նվազագույնը առաջին չորս նիշերով՝ Ապրանքների նկարագրման և ծածկագրման ներդաշնակեցված համակարգին կամ Արտաքին առևտրային գործունեության ապրանքային անվանացանկին համապատասխան,
- ապրանքների համաքաշը (արտահայտված կիլոգրամներով) կամ ապրանքների ծավալը (արտահայտված խորանարդ մետրերով), բացառությամբ խոշոր բեռների,
- այնպիսի ապրանքների առկայության մասին, որոնց ներմուծումը Մաքսային միության մաքսային տարածք արգելված կամ սահմանափակված է,
- միջազգային ապրանքատրանսպորտային բեռնագրի կազմման վայրի ու ամսաթվի մասին։

¹ ապրանքները փաստացի տեղափոխող կամ տրանսպորտային միջոցի օգտագործման համար պատասխանատու անձը

² բեռնագիր կամ ապրանքների փոխադրման այլ փաստաթղթեր, որոնց հիման վրա կատարվում են միջազգային փոխադրումներ

❗ Փաստաթղթերը և տեղեկությունները ներմուծման վայրում փոխադրողի անունից կարող է ներկայացնել փոխադրողի լիազորած անձը:

❗ Փոխադրողի անունից փաստաթղթերը կարող են ներկայացվել նաև մաքսային ներկայացուցիչների կամ փոխադրողի հանձնարարությամբ գործող այլ անձանց կողմից (օրինակ վարորդ):

(հիմք՝ Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 158, 159 հոդվածներ, «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենք 149 հոդված)

Քայլ 2. Կազմակերպեք բեռնատարի կշռումն ու ռենտգեն զննումը

Ավտոմոբիլային տրանսպորտը սահմանային մաքսային կետ մուտք գործելուց կշռվում և զննվում է տեխնիկական զննման (ռենտգենային) սարքավորման (ռապիսկան) միջոցով:

Կշռումից հետո բեռն ուղեկցող փաստաթղթերին կցվում է նաև կշռման կտրոնը:

Քայլ 3. Վճարեք ճանապարհային և բնապահպանական վճարները, եթե բեռնափոխադրող ավտոմեքենան գրանցված չէ ՀՀ-ում

Վճար ու և

Բեռնափոխադրող ավտոմեքենաների համար նախատեսված են հետևյալ ճանապարհային վճարի տեսակները՝

ա) ՀՀ-ում չգրանցված տրանսպորտային միջոցներով Հայաստանի ավտոմոբիլային ճանապարհներից օգտվելու համար վճարը (տվյալ վճարը չի տարածվում Ռուսաստանի Դաշնությունում և Վրաստանում գրանցված փոխադրողների նկատմամբ)։

բ) ՀՀ-ում չգրանցված ծանրաքաշ ավտոտրանսպորտային միջոցներով Հայաստանի ավտոմոբիլային ճանապարհներով երթևեկելու համար վճարը։

գ) մեծ եզրաչափերով ավտոտրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներով երթևեկելու համար վճարը։

❗ **բ) և գ)** կետերով նշված ավտոմեքենաների համար նախատեսված են ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության կողմից տրվող թույլտվություններ, որոնք պետք է ստացվեն նախապես՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 20.07.2006 թվականի N 1106-Ն կարգի: *(Հիմք՝ «Ճանապարհային վճարի մասին» ՀՀ օրենք, «Ռուսաստանի Դաշնության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունների միջև տրանսպորտային ոլորտում համագործակցության սկզբունքների և փոխհարաբերությունների պայմանների մասին» Համաձայնագիր)*

Այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներից Հայաստանի Հանրապետության օդային ավազան վնասակար նյութեր արտանետելու համար վճարը վճարվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածք դրանց մուտք գործելու պահին՝ վճարումը հաստատող փաստաթուղթը ներկայացնելով

համապատասխան մաքսային մարմին:

(Հիմք՝ «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենք)

Ի՞նչպես վճարել. Այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներով փոխադրողը բնապահպանական և ճանապարհային վճարներ կատարելու նպատակով այցելում է անցման կետի մոտակայքում տեղակայված բանկի մասնաճյուղ իրականացնում վճարումները՝ վճարումը հաստատող փաստաթուղթը ներկայացնելով համապատասխան մաքսային մարմին:

Քայլ 4. Ուղևորվեք դեպի նշանակման վայր

Ներկայացված փաստաթղթերի հիման վրա մաքսային մարմինների կողմից կազմվում է ներքին տարանցման փաստաթուղթ, իրականացվում են մաքսային ձևակերպումների համար անհրաժեշտ գործողությունները և ամբողջ փաթեթը վերադարձվում է փոխադրողին:

(Ներքին տարանցման փաստաթղթի ձևը և լրացման կարգը սահմանված է ՀՀ կառավարության առընթեր մաքսային պետական կոմիտեի 01.03.2006թ. N06/20-Ն հրամանով)

Փոխադրողը ուղևորվում է ներքին տարանցման փաստաթղթում նշված նշանակման վայր:

Նշանակման վայրի ընտրությունը կատարում է տնտեսավարողը նախօրոք նշում կատարելով փոխադրման փաստաթղթերում կամ նախօրոք համապատասխան խնդրանքով դիմելով ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտեին:

! ԵԱՏՄ անդամ չհանդիսացող պետություններից Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ապրանքների համար մաքսային մարմինը, անկախ տրանսպորտային (փոխադրման) փաստաթղթերում նշված ապրանքների նշանակման վայրերից, կարող է սահմանել նշանակման այլ վայրեր հետևյալ դեպքերում.

1) եթե մաքսային հայտարարագրումը իրականացնում է մասնագիտացված մաքսային մարմինը.

2) եթե նշանակման վայրի մաքսային մարմնի գործունեության գոտում առկա է արտակարգ իրավիճակ, կամ որոշակի ապրանքատեսակների ներմուծման համար օրենքով գործում են արգելքներ:

(Հիմք՝ Մաքսային կարգավորման մասին ՀՀ օրենք, հոդված 184)

Քայլ 5. Ապրանքը հանձնեք ժամանակավոր պահպանության

Նշանակման վայր մուտք գործելուց տրանսպորտային միջոցը նորից կշռվում է, որից հետո մաքսային մարմինը իրականացնում է բեռնատարի արտաքին զննում համոզվելու, որ բեռը հասանելի չի եղել և կապարակնիքները վնասված չեն:

Ապրանքները ժամանակավոր պահպանության հանձնելու համար փոխադրողը, ապրանքների նկատմամբ լիազորություններ ունեցող այլ անձինք կամ նրանց ներկայացուցիչները մաքսային մարմին են ներկայացնում տրանսպորտային (փոխադրման) փաստաթղթեր, առևտրային և (կամ) մաքսային փաստաթղթեր, որոնք պարունակում են ապրանքների, ապրանքներն ուղարկողի (ստացողի), ուղարկող (նշանակման) երկրի մասին տեղեկություններ:

Մաքսային մարմինը ապրանքները ժամանակավոր պահպանության հանձնելու համար ներկայացված փաստաթղթերը գրանցում է այդ փաստաթղթերը մաքսային մարմին հանձնելուց հետո առավելագույնը **1 (մեկ) ժամվա ընթացքում** և վերը նշված անձին տրամադրում է փաստաթղթերի գրանցումը հաստատող փաստաթուղթ:

(Հիմք՝ Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 169-րդ հոդված)

Փուլ II. Մաքսային պահեստ մուտքից մինչև հայտարարագրի ներկայացումը

Քայլ 6. Կատարեք բեռի նախնական զննում և գնացեք նշանակված մաքսատուն

Հայտարարատուն կարող է իրականացնել բեռի նախնական զննում ապագայում ճիշտ հայտարարագրելու նկատառումից ելնելով:

Հայտարարատուն փաստաթղթերով գնում է նշանակված մաքսատուն՝ մաքսային ձևակերպում իրականացնելու նպատակով:

Քայլ 7. Համապատասխանության գնահատում

Համապատասխանության գնահատման նպատակով՝ դիզելային վառելիքի համապատասխանության հայտարարագրման ժամանակ հայտատու կարող է լինել ԵԱՏՄ անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան՝ իր տարածքում գրանցված այն իրավաբանական անձը կամ ֆիզիկական անձը, որը կամ արտադրող է, կամ արտադրողի կողմից լիազորված ներկայացուցիչ, կամ ներմուծող:

Դիզելային վառելիքի համապատասխանության գնահատումն իրականացվում է արտադրանքի համապատասխանության հայտարարագրման 2դ և 4դ սխեմաներով, որոնք սահմանված են «Ավտոմոբիլային և ավիացիոն բենզինին, դիզելային եւ նավերի համար նախատեսված վառելիքին, ռեակտիվ շարժիչների համար նախատեսված վառելիքին և մագուիին

ներկայացվող պահանջների մասին» (013/2011 ՄՄ ՏԿ) Մաքսային Միության տեխնիկական կանոնակարգով և վերաբերվում են արտադրանքի խմբաքանակի հայտարարագրմանը:

Դիզելային վառելիքի համապատասխանության հայտարարագրման սխեմաների նկարագրությունը

1. Հայտարարագրման սխեմա 2դ

1.1. 2դ սխեման ներառում է հետևյալ ընթացակարգերը.

- տեխնիկական փաստաթղթերի ձևավորում ու վերլուծություն,
- փորձարդյունաբերական խմբաքանակի փորձարկումների անցկացում,
- համապատասխանության հայտարարագրի ընդունում և գրանցում:

Գրանցումն իրականացվում է ԵԱՏՄ համապատասխանության սերտիֆիկատների և համապատասխանության հայտարարագրերի միասնական ռեեստրի ազգային մասում, որը վարում է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության «Հավատարմագրման ազգային մարմին» ՊՈԱԿ-ը: Վերջինիս տեղեկատվությունը տրամադրվում է իր հավատարմագրման ոլորտում դիզելային վառելիք արտադրատեսակ ունեցող սերտիֆիկացման մարմնի կողմից:

1.2. Հայտատուն ձևավորում է տեխնիկական փաստաթղթերը և անցկացնում դրանց վերլուծություն:

1.3 Հայտատուն անցկացնում է արտադրանքի նմուշների փորձարկումներ՝ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին արտադրանքի հայտագրված համապատասխանության հավաստումն ապահովելու համար: Արտադրանքի նմուշների փորձարկումներն անցկացվում են հայտատուի ընտրությամբ փորձարկման լաբորատորիայում կամ հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիայում (կենտրոնում):

1.4. Հայտատուն ձևակերպում է համապատասխանության հայտարարագիրը:

2. Հայտարարագրման սխեմա 4դ

2.1. 4դ սխեման ներառում է հետևյալ ընթացակարգերը.

- տեխնիկական փաստաթղթերի ձևավորում ու վերլուծություն,
- արտադրանքի խմբաքանակի փորձարկումների անցկացում,
- համապատասխանության հայտարարագրի ընդունում և գրանցում: Գրանցումն

իրականացվում է ԵԱՏՄ համապատասխանության սերտիֆիկատների և համապատասխանության հայտարարագրերի միասնական ռեեստրի ազգային մասում, որը վարում է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության «Հավատարմագրման ազգային մարմին» ՊՈԱԿ-ը: Վերջինիս տեղեկատվությունը տրամադրվում է իր հավատարմագրման ոլորտում դիզելային վառելիք արտադրատեսակ ունեցող սերտիֆիկացման մարմնի կողմից:

2.2. Հայտատուն ձևավորում է տեխնիկական փաստաթղթերը և անցկացնում դրանց վերլուծությունը:

2.3. Հայտատուն անցկացնում է արտադրանքի նմուշների փորձարկում ՄՄ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին արտադրանքի հայտագրված համապատասխանության հավաստումն ապահովելու համար: Արտադրանքի նմուշների փորձարկումներն անցկացվում են հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիայում (կենտրոնում):

2.4. Հայտատուն ձևակերպում է համապատասխանության հայտարարագիրը:

K3 Էկոլոգիական դասի դիզելային վառելիքի ներմուծումը Հայաստանի Հանրապետության տարածք արգելվում է 2016 թվականի հունվարի 2-ից:

K4 Էկոլոգիական դասի դիզելային վառելիքի ներմուծումը Հայաստանի Հանրապետության տարածք արգելվում է 2016 թվականի հունվարի 2-ից:

K5 Էկոլոգիական դասի դիզելային վառելիքի ներմուծումը Հայաստանի Հանրապետության տարածք անսահմանափակ է:

**Լաբորատոր փորձաքննությունների տևողության և արժեքի վերաբերյալ
տեղեկատվություն՝ հաստատված Սրանդարյունների ազգային ինստիտուտ ՓԲԸ-ի կողմից**

Հ/Հ	Ապրանքի անվանումը	Ցուցանիշի արժեքը սահմանող նորմատիվ փաստաթղթի համարը	Անվտանգության և ցուցանիշների քանակը և հիմնական բովանդակությունը K	Լաբորատոր փորձաքննության ամբողջական արժեքը, ՀՀ դրամ (առանց ԱԱՀ)	Լաբորատոր փորձաքննության միջին արժեքը (առանց ԱԱՀ)	Լաբորատոր փորձ. ժամկետը	Լաբ. Փորձ. փաստացի տևողությունը
	Դիզելային վառելիք K-5 տեսակի	ՄՄ ՏԿ 013/2011	Փորձարկվում են 6 ցուցանիշներ, այդ թվում՝ ծծմբի զանգվածային բաժինը, բռնկման ջերմաստիճանը փակ հալքանոթում, ֆրակցիոն կազմը, ցետանային թիվը, զտման սահմանային ջերմաստիճանը, խտությունը	56500	56500	Իրավական ակտով սահմանված առավելագույն ժամկետ չկա	3 ժամ

Փուլ III. Հայտարարագրումից մինչև բաց թոնդում

Քայլ. 8. Ներկայացրեք հայտարարագիրը

Հայտարարատուի կողմից մաքսատանը ներկայացվում են.

- Մաքսային հայտարարագիր
- Արտաքին տնտեսական գործարքի իրականացումը հաստատող փաստաթուղթ, իսկ արտաքին տնտեսական գործարքի բացակայության դեպքում՝ այլ փաստաթղթեր, որոնք հաստատում են ապրանքների տիրապետման,

օգտագործման և (կամ) տնօրինման իրավունքը

- Տրանսպորտային (փոխադրման) փաստաթղթերը
- Գրանցված համապատասխանության հայտարարագիր³
- Պայմանագիր մաքսային ներկայացուցչի հետ (եթե հայտարարագրումն իրականացվում է ներկայացուցչի միջոցով)
- Հարկերը, տուրքերը, պարտադիր այլ վճարումները հավաստող փաստաթղթերը, որոնք պետք է նախապես հավաստված լինեն մաքսատան ֆինանսական վարչության (գանձապահի) կողմից:

(Հիմք՝ ՀՀ կառավարության 21 նոյեմբերի 2003 թվականի N 1779-Ն որոշում)

Բացի վերը նշված փաստաթղթերից՝ անհրաժեշտության դեպքում ներկայացվում են նաև մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 183-րդ հոդվածով սահմանված փաստաթղթեր:

Որպես Հայտարարատու, ի թիվս այլոց, կարող է հանդես գալ Մաքսային միության անդամ պետության անձը,

- որը կնքել է արտաքին տնտեսական գործարք կամ որի անունից (հանձնարարությամբ) կնքվել է այդ գործարքը.
- ունի ապրանքների տիրապետման, օգտագործման և (կամ) տնօրինման իրավունք՝ արտաքին տնտեսական գործարքի բացակայության պարագայում.

(Հիմք՝ Մաքսային միության մաքսային օրենսգիրք, հոդված 186)

Վճարված է

Մաքսային վճարների (ավելացված արժեքի հարկի, ակցիզային հարկի, մաքսատուրքի (ինչպես նաև դրանց փոխարինող հաստատագրված վճարների) և բնապահպանական վճարի) գումարների վճարումը

հավաստվում է՝

³ Գրանցված համապատասխանության հայտարարագրում պետք է նշված լինի, որ ներմուծվող արտադրանքը պետք է համապատասխանի հետևյալ Մաքսային Միության տեխնիկական կանոնակարգին՝ «Ավտոմոբիլային և ավիացիոն բենզինին, դիզելային և նավերի համար նախատեսված վառելիքին, ռեակտիվ շարժիչների համար նախատեսված վառելիքին և մազութին ներկայացվող պահանջների մասին» ՄՄ ՏԿ 013/2011/ Մաքսային միության հանձնաժողովի 2011 թվականի հոկտեմբերի 18-ի N° 826 որոշում/

1) հայտարարատուի կողմից մաքսային մարմիններին ներկայացվող թղթային վճարման հանձնարարականի օրինակի ներկայացմամբ, որը պարունակում է բանկի կողմից վճարումը կատարված լինելու մասին նշում, **կամ**

2) մաքսային մարմինների կողմից շահագործվող հայտարարագրման ավտոմատացված համակարգին առևտրային բանկերի կողմից ուղարկված՝ մաքսային վճարները կատարված լինելու մասին նշումով էլեկտրոնային հաղորդագրությամբ: Անձի կողմից մաքսային վճարումները կարող են կատարվել հեռահար սպասարկման համակարգերի կամ բանկային համակարգում կիրառվող այլ վճարային գործիքներով:

(Հիմք՝ ՀՀ կառավարության 19.04.1999թ. թիվ 230 որոշում)

 Ապրանքների մաքսային հայտարարագրման ժամանակ ներկայացվում են փաստաթղթերի բնօրինակները կամ դրանց պատճենները: Մաքսային մարմինն իրավունք ունի ստուգելու փաստաթղթերի ներկայացված պատճենների համապատասխանությունը դրանց բնօրինակներին: Եթե ապրանքների մաքսային հայտարարագրման ժամանակ նախկինում մաքսային մարմին ներկայացվել են մաքսային հայտարարագրման ժամանակ օգտագործվող փաստաթղթեր, բավարար է ներկայացնել այդպիսի փաստաթղթերի պատճենները կամ նշել տեղեկություններ մաքսային մարմին այդ փաստաթղթերը ներկայացնելու մասին:

(Հիմք՝ Մաքսային միության մաքսային օրենսգիրք հոդված 183)

Ապրանքների մաքսային արժեքի հայտարարագրումն իրականացվում է հայտարարատուի կողմից ապրանքների մաքսային հայտարարագրման շրջանակներում:

 Ներմուծվող ապրանքների մաքսային արժեքի հայտարարագրումն իրականացվում է ապրանքների մաքսային արժեքի որոշման մեթոդի, ապրանքների մաքսային արժեքի մեծության, մաքսային արժեքի որոշման հետ առնչություն ունեցող՝ արտաքին տնտեսական գործարքի հանգամանքների և պայմանների վերաբերյալ տեղեկությունների հայտարարագրման, ինչպես նաև դրանք հիմնավորող փաստաթղթերի ներկայացման միջոցով:

Ապրանքների մաքսային արժեքի հայտարարագրման կարգը, ներառյալ.

1. հայտարարագրված մաքսային արժեքը հաստատող փաստաթղթերի
2. ինչպես նաև լրացուցիչ ստուգման անցկացման ժամանակ լրացուցիչ փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկը, որոնք կարող են պահանջվել մաքսային մարմնի կողմից հաստատված են Մաքսային միության հանձնաժողովի 2010 թվականի սեպտեմբերի 20-ի թիվ 376 որոշմամբ:

 Ապրանքների մաքսային արժեքի հսկողության իրականացման արդյունքներով մաքսային մարմինն ընդունում է որոշում ապրանքների հայտարարագրված մաքսային արժեքի ընդունման վերաբերյալ կամ որոշում՝ ապրանքների հայտագրված մաքսային արժեքի ճշգրտման վերաբերյալ:

Ապրանքների հայտագրված մաքսային արժեքի ճշգրտման մասին մաքսային մարմնի կողմից կայացված որոշման մեջ պետք է նշվի հիմնավորումը և դրա կատարման ժամկետը:

Ապրանքների մաքսային արժեքի ճշգրտման վերաբերյալ մաքսային մարմնի կողմից մինչև ապրանքների բաց թողնումը որոշում կայացվելու դեպքում հայտարարատուն պարտավոր է կատարել ոչ հավաստի տվյալների ճշգրտում և վճարել մաքսատուրքերը, հարկերը՝ ճշգրտված տվյալների հաշվառմամբ հաշվարկված չափով, ոչ ուշ, քան մաքսային հայտարարագրի գրանցման օրվան հաջորդող 1 (մեկ) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Եթե հայտարարատուն ապրանքների բաց թողնման ժամկետները չգերազանցող ժամկետում չի իրականացնում ոչ հավաստի տեղեկությունների ճշգրտում և չի վճարում վրաեկ մաքսատուրքերը, մաքսային մարմինը մերժում է ապրանքների բաց թողնումը:

(Հիմք՝ Մաքսային միության մաքսային օրենսգիրք հոդվածներ 67 և 68)

Մաքսային մարմինն իրականացնում է մաքսային հայտարարագրի գրանցում կամ մերժում է դրա գրանցումը մաքսային հայտարարագիրը ներկայացնելու պահից առավելագույնը 2 (երկու) ժամվա ընթացքում:

Հիմնական

Մաքսային մարմինը մերժում է ներկայացված հայտարարագրի գրանցումը Միության մաքսային օրենսգրքի 190-րդ հոդվածով նախատեսված հիմքերից որևէ մեկի առկայության դեպքում: Մաքսային հայտարարագրի գրանցման մերժումը գրավոր ձևակերպվում է մաքսային մարմնի պաշտոնատար անձի կողմից՝ **նշելով մերժման պատճառը:**

Մաքսային հայտարարագրի գրանցումը մերժելու դեպքում մաքսային հայտարարագիրը և ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձվում են հայտարարատուին կամ մաքսային ներկայացուցչին:

Հայտարարագրի գրանցումից հետո ռիսկերի կառավարման համակարգի միջոցով իրականացվում է մաքսային հսկողության ուղու ընտրություն:

(Հիմք՝ Մաքսային միության մաքսային օրենսգիրք հոդված 190)

Փուլ IV Ապրանքների բաց թողնումը

Քայլ 9. Կազմակերպեք ապրանքի բաց թողնումը

Մաքսային ձևակերպումների համար նախատեսված ավտոմատացված համակարգչային ծրագրի միջոցով ապրանքների փաստաթղթային ստուգումը և զննումն իրականացնելու համար ընտրվում է մաքսային հսկողության իրականացման ընթացակարգերից որևէ մեկը՝

● ա) «Կանաչ ուղի» ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների բաց թողնում՝ **առանց փաստաթղթային ստուգման և զննման.**

● բ) «Դեղին ուղի» ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների բաց թողնում՝ **փաստաթղթային ստուգմամբ.**

● գ) «Կարմիր ուղի» ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների բաց թողնում՝ **փաստաթղթային ստուգմամբ և զննմամբ:**

Ապրանքների ըստ ուղիների բաց թողնման և զննման մանրամասն նկարագրությունը հաստատված է՝ **ՀՀ կառավարության 24 մարտի 2001 թվականի N 236 որոշմամբ**:

Ապրանքների բաց թողնման գործընթացը պետք է մաքսային մարմնի կողմից ավարտվի ոչ ուշ, քան մաքսային հայտարարագրի գրանցման օրվան հաջորդող **1 (մեկ) աշխատանքային** օրվա ընթացքում:

Ապրանքների բաց թողնման ժամկետները կարող են երկարաձգվել մաքսային հսկողության անցկացման կամ այդ գործընթացի ավարտման համար անհրաժեշտ ժամանակով՝ մաքսային մարմնի ղեկավարի (պետի), նրա կողմից լիազորված մաքսային մարմնի ղեկավարի (պետի) տեղակալի կամ նրա պաշտոնակատարի գրավոր թույլտվությամբ: Այդ երկարաձգված ժամկետը չի կարող գերազանցել մաքսային հայտարարագրի գրանցման օրվան հաջորդող **10 (տասը) աշխատանքային օրը**:

(Հիմք՝ Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 196-րդ հոդված)

Հայտարարագրումն ավարտելուց հետո հայտարարատուն վերադառնում է մաքսային պահեստ՝ ապրանքի բաց թողնման նպատակով:

Ապրանքների բաց թողնումը իրականացվում է զննումն ընտրողականությամբ իրականացնելու միջոցով՝ ելնելով վերադաս մաքսային մարմնի կողմից սահմանված չափանիշներից:

Բողոքարկում. Մաքսային մարմինների և դրանց պաշտոնատար անձանց կողմից որոշումների ընդունման, գործողությունների և անգործության բողոքարկումն իրականացվում է Միության մաքսային օրենսդրության և «Մաքսային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան: